

ANNELI KIVELÄ
PIRTA SYRJÄNEVA

*Teerenpeliä
Katajamäen
naapurissa*

Karisto
Helsinki

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Copyright © Anneli Kivelä, Pirta Syrjäneva ja
Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Tekstin- ja tiedonlounhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-50741-3

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

Keskeiset henkilöt

Karimolla

Annika Kivimäki, kampaaja

Saaga Salminen, fysioterapautti

Santeri Vihervaara, Saagan poikaystävä, rakennusyrittäjä

Emmi Leppänen, kirpparinpitäjä

Tapio Leppänen, Emmin puoliso, sähköasentaja

Pentti Vaarala, eläköitynyt maanviljelijä

Leena Vaarala, Pentin vaimo

Tiina Salminen, Saagan täti, suomen kielen opettaja

Valentin Söder, Tiinan miesystävä, kanttori

Saara Vilander, matematiikan opettaja, Saagan seinänaapuri

Touko Piispanen, rehtori

Viivi Puumalainen, leipomo- ja kahvilayrittäjä, Neljän tassun omistaja

Pasi Venäläinen, eläköitynyt rautakauppias

Soili Puujärvi, Annikki-kodin lähihoitaja

Taneli Vento, freelance-toimittaja

Teppo Viirilä, apteekkari

Kimmo Harkkala, kauppias

Katri Harkkala, Kimmon vaimo

Oskari, Tytti ja Aapo, edellisten lapset

Eeva-Liisa Korpela, kukkakauppias

Anna-Liisa Kutvonen, kukkakauppias

Katajamäellä

Päivikki Nikkanen, tarmonpesä

Helmi Puska, Päivikin ystävä

Urho Tiilikainen, automies

Marjatta Tiilikainen, Urhon vaimo

Mikko Heinäoja, tilallinen

Jaro Halmio, Honkahovin johtaja

Jenna Kortesoja, Honkahovin markkinointipäällikkö

Karri Niemi, Honkahovin hieroja

1

Annika kurkkasi peiliin Pentti Vaaralan olan yli. – Mitäs tehdään? Siistitäänkö vaan vai tehdäänkö kokonaan uusi lookki? Annika kiinnitti kampausröyrynsä paremmin kiinni niskasta, otti kamman käteensä ja jäi odottamaan asiakkaansa vastausta.

– Jos ajelet vaan niitä haivenia vähän vähempiin sieltä niskasta, se alkaa olla jo niin siivottoman näkönen.

Annika kallisti päätään niin että isot korvarenkaat heilahtivat ja tarkasteli Penan peilikuvaa uudelleen. – Olet kasvattanut komean parran, hän kehui. – Tollanen harmaan-kirjava pieni kranssi leuassa tekee susta oikein charmikkaan näköisen.

– Enkö minä ole sarmikas jo muutonkin? Pena tuumasi, ja hänen silmissään tuikahti. Sitten hän jatkoi: – Meinasin ensin vaan semmosen räkäjarrun tohon nenän alle, mutta kun melkeen kaikilla menevillä miehillä näkyy olevan jonkunlaiset karvat leuassa, niin aattelin että jos minäkin olisin kerran muodinmukanen.

– Mitäs Leena tykkää?

Pena nauraa hyrisi. – Sano, että näytät tarpeeks vanhalta äijältä muutonkin. Mutta on jotkut kehuneet, että olet kun joku takavuosien vilmitähti, en nyt muista nimee. Joku kreikkalainen juttu se tais olla, missä se esiinty.

Annika hymyili. – Minustakin toi on hieno, hän vakuutti. – Mutta jos sä kerran niin muodikas olet, niin mehän voitais ajella sun tukkasi sivuilta ihan lyhyeksi ja jättää pään päälle semmoinen pieni tupsu vaan, hän lisäsi leikillään.

– Antaa ny kumminkin olla, vähenee ne karvat muutonkin päästä. Eikä sitä parane liian muodikkaaksi ruveta, alkaa pian naisväki ahdistella... Pena hörähti sanojensa päälle.

Annika hymyili ja alkoi naksutella saksillaan Penan niskassa. Lattialle putoili pieniä harmahtavia karvatupsuja. Pena painoi leukaa rintaansa, kampaussiitan poimuista kuului epäselvää mutinaa. – Oletkos sinä aatellu tulla tulevana viikonloppuna Karimonlahdelle talkoisiin?

– Mihin talkoisiin?

Pena nykäisi päänsä pystyyn niin äkkiäisesti, että Annikan sakset olivat lipsahtaa sivuun. – Älä heiluttele sitä päätäs tai lähtee korva, Annika varoitteli ja keskeytti varmuuden vuoksi työnsä.

– No sinnehän on meininki pystyttää lintutorni, Pena selitti. – Meinaavat oikeen semmosta vähän hienompaa, jotain turistirysää vällan. Puutavaraa on tarkotus ottaa meidänkin mettästä, tai sahattunahan se jo on. Mutta ens alkuun tars vähän raivata rannasta pusikkoo.

– Ai minä en ole kuullutkaan.

– Oli siitä pitäjänlehdessä, Pena valisti. – Ja kai siitä joku on jotain siihen someenkin laittanu.

Annika yritti muistella lukemiaan ja kuulemiaan juttuja, mutta lintutorni vaikutti ihan oudolta asialta, vaikka yleensä kampaamossa kuuli kyllä kaikki kylän juorut ja vähän naapuristakin. – Kuka sitä tornia sitten puuhaa?

– No siinä on mukana monenmoista sakkia, Pena sanoi ja kurkkasi Annikaa silmänurkastaan. – Karimo-seura ainakin ja metsästysseura ja useemmatkin lähitienoon Leijonat.

Ja onhan täällä lintumiehiäkin tai mitä bongareita he ovat. Nyt vaan tars saada äkkiä homma liikkeelle, kun kevät on jo näin pitkällä. Taitaa ensimmäiset siivekkäät jo pesiä ennen kun on torni pystyssä.

Annika sai Penan tukan valmiiksi, availi kampausviittaa ja tupsutteli pehmeällä harjalla irrallisia hiuksia pois niskasta. Sitten hän kääräisi viitan pois Penan yltä ja ravisteli siitä hiukset lattialle. – Miksen minä vois lähteäkin niihin talkoisiin, jos on kaunis ilma, hän tuumasi. – Mutta en minä kyllä rakentaa osaa.

– Sitä varten sinne tulee ammattimiehiä, Vihervaaran Santtu ainakin, Pena tiesi. Hän nousi parturintuolista ja oikoi jäseniään. – Mutta ei rakentamaan päästä vielä vähään aikaan, ensin pitää siivota maastoo. Siihen pystyy kuka vaan. Ja meidän Leena puhu, että martat suunnittelee jotain kahvitusta rakennusmiehille.

– Kas kun ei Saaga ole mitään sanonut, Annika ihmetteli. – Sehän puuhaa martoissa kanssa, ja kai se Santultakin on jotakin kuullut.

Pena kaiveli lompakkoa takataskustaan. – Mitäs minä olen velkaa?

Maksettuaan hän koukkasi pusakkansa naulakosta ja tälläsi tummansinisen kipparinlakin päähänsä. – Kiitos vaan taas, hän sanoi Annikalle hymy suupielessä. – Pitää vissiin lähtee kotio kattomaan, tarviiko poika renkiä kylvöhommiinsa. Leenalle kyllä lupasin hakee samalla reissulla marketista yhtä sun toista, pisti oikeen listan mukaan.

Kun ovi oli jymähtänyt kiinni Penan jäljessä, Annika ryhtyi lakaisemaan hiuksia kampaamon lattialta. Kello oli jo melkein viisi, asiakkaita tuskin enää tulisi. Ainakaan kuukaan ei ollut varannut aikaa. ennakolta Keittonurkkaukselta leijui seisoneen kahvin hajua. Annikan alkoi olla nälkä;

hän ei ollut ehtinyt syödä kunnolla koko päivänä, oli vain hakenut Puumalaiselta pari tuoretta sämpylää ja tehnyt niistä voileipää kahvin seuraksi. Hänenkin pitäisi poiketa kotimatalla Makumarketissa ostamassa jotain kunnan ruokaa. Ruoanlaitto ei tosin ollut hänen lempiharrastuksiaan, mutta voisihan hän ainakin paistaa munakkaan ja laittaa jotain kivaa sen täytteeksi...

Annika meni kääntämään ikkunalla hiljaa soivaa radiota kovemmalle. Hän ei halunnut soittaa kovaäänistä musiikkia asiakkaiden aikana, mutta nyt radiosta tuli yksi menneen talven suosikkihitti, ja hän lisäsi reippaasti volyymia. Rallatellen yhdessä Komioiden kanssa *Ja minähän vien* -kappaletta hän sipsutteli pienin tanssiaskelin keittonurkkaukseen tyhjentämään kahvikannua. Annikalla oli kaunis lauluääni, ja joskus ollessaan yksin kampaamossa hän luikautteli täyteen ääneen jotakin lempikappalettaan. Ja välillä kotonakin.

Radion musiikin ja oman laulunsa ylikin Annika kuuli, kuinka kampaamon eteen kurvasi auto renkaat ulvahaen. Katsomattakin hän tiesi, että Saaga oli tulossa töistä Honkahovista ja parkkeerasi kampaamon eteen. Melkein heti muutettuaan Karimolle ja ryhdyttyään Honkahovin fysioterapeutiksi Saaga oli tullut paikkakunnankuuluksi paitsi punaisesta tukastaan myös kaahailustaan punaisella Minillään. Kerrottiin jopa hänen ensikohtaamisensa nykyisen poikaystävänsä Santeri Vihervaaran kanssa tapahtuneen jonkinlaisen autohurjastelun merkeissä. Ja tätä nykyä hän kilpaili kovimman kaaharin maineesta vuokraisäntänsä Urho Tiilikaisen kanssa, jolla oli niin ikään punainen menopeli, ikämiehen alle huonosti sopiva pramea avoauto.

Annika ja Saaga olivat tutustuneet ja ystävystyneet pian Saagan saavuttua Karimolle. Annika oli ruvennut käymään Saagan vetämällä Karimon yläasteen joogatunneilla, ja pian

joukkoon oli liittynyt myös suosittua kirpparia pitävä Emmi. Nyt kolmikko oli lähes erottamaton, ja usein naiset kokoon-
tuivat joogatunnin jälkeen Annikan tai Emmin luo – Saaga
kun teki vaivalloista muuttoa rivarista Santun remontin alla
olevaan vanhaan huvilaaan – juoruilemaan, kikattamaan ja
juomaan teetä, kahvia tai joskus jopa viiniä.

– Sori, mä ehdin just kaataa koko päivän seisseen myr-
kyn viemäriin, Annika sanoi, kun Saaga nykäisi kampaamon
oven auki.

– En mä ole kahvia vailla, Saaga ilmoitti, heitti farkku-
takkinsa naulakkoon ja istahti hajareisin parturintuoliin.
– Mä olen litkinyt sitä tänään ihan tarpeeks, kun Honka-
hovissa kävi pari delegaatiota ottamassa selvää talon tarjon-
nasta, ja kaikkien kanssa piti kahvitella.

– Jenna on sitten kai taas keksinyt jotain uutta aktiviteet-
tia, Annika hymähti. Hän nojasi kädet puuskassa peilipöytään
ja vilkaisi Saagaa. – Mikset sä muuten ole kertonut mulle?

– Siis mitä? Mähän tulin just kertomaan.

– Vaaralan Pena kertoi jo.

Saaga katsoi Annikaa hämmästyneenä. – No mistä *se* sen
tietää?

– Leena oli puhunut. Olette kuulemma porukalla
puuhaamassa talkoolaisille jotain kahvitteluja.

Saaga oli hetken hiljaa ja alkoi sitten nauraa. – Ai jaa, si-
täkö sä tarkoitat! Kuule, sakkiin mahtuu mainiosti, vaikkei
martta olisikaan. Ja on kai siellä muutakin duunia. Saaga puri
huultaan. – Mutta mulla on kyllä ihan muuta kerrottavaa.

– No nyt mä olen utelias.

Saaga katsoi Annikaa mietтелиäästi. – Karri lähtee, hän sa-
noi sitten.

Annika kohautti olkapäitään. – Mä tiedän senkin.

– Penako senkin kertoi? Saaga hämmästy.

– Ei kun Karri kertoi itte. Annikaa pyrki naurattamaan Saagan ilme. – Se kävi tossa yks ilta notkumassa ja selvitti suunnitelmiaan. Mä en hämmästynyt yhtään, koko talvenhan se on ollut lähdössä.

Karri Nurmi oli ollut loppukesästä saakka Honkahovissa hierojana, ensin vain tilapäisesti erinäisten asiakasryhmien toivomuksesta. Mutta kun Honkahovin toiminta oli uuden markkinointipäällikön myötä laajentunut ja painopiste muuttunut viihdetilaisuuksien järjestämisestä yhä enemmän hyvinvointi- ja virkistyspalvelujen suuntaan, Karri oli saanut vakinaisen paikan. Koko ajan hän oli silti höpissyt oman firman perustamisesta kaupunkiin. Koko Karimolla-oloaikansa hän oli myös roikkunut Annikan kintereillä, niin että koko kylä jo arveli heidän lyövän hynttyyt yhteen.

– Oletko sä nyt sydän särkyneenä? Saaga kysyi varovasti.

– No en tosiaan, Annika puuskahti. – Hyvä kun häipy kittaamasta mun kahviani ja löhöämystä sohvalla selaamassa telkkarin kanavia. Sillä on niin huono leffamakukin.

– No kai se nyt sentään... on vähän hieronut hartioita?

– No onhan se. Ja pakko myöntää, että se on siinä aika pätevä.

Saaga muikisti suutaan. – Se Karrin uus firma on Tampe-reella, hän sanoi ja heilautti kuparinpunaista poninhäntäänsä. – Ei sinne niin kamalan pitkä matka ole.

– Sulla ja Jerellä oli paljon lyhyempi välimatka, Annika huomautti, – eikä se silti toiminut.

– Siinä oli vaikka kuinka paljon muutakin mätää.

Annika työnsi molemmat kätensä vaalean- ja harmaan-kirjavaan pörrötukkaansa. – Arvaa vaan oliko meillä, hän naurahti ja heilautti kätensä alas. – Parempi kun pääsen siitä suupaltista eroon.

2

Tiilikaisen Urho parkkeerasi punaisen avoautonsa Virkkulan pihaan. Katto oli nostettuna ylös, sillä huhtikuun lopun sää oli vielä liian viileää katto auki ajeluun, vaikka aurinko olikin viime päivät lämmittänyt mukavasti ja saanut lumet sulamaan avoimilta paikoilta.

Etupenkiltä kömpi Päivikki Nikkanen hiukan kankeasti. Hän oli ollut kevättalvella lonkkaleikkauksessa ja turvautui vieläkin yhteen kyynärsauvaan. Toipuminen oli kyllä sujunut hyvin, mutta kyynärsauva takasi lähimmäisiltä palveluksia, joita ei muuten olisi ehkä ollut tarjolla. Päivikki jäi seisomaan auton viereen ympärilleen silmäillen. Hän korjasi vapaalla kädellään keltaista baskeriaan hiukan parempaan asentoon. Baskeri oli syntymäpäivälahja Arttu-pojalta, jonka mielestä äiti sai luvan käyttää värikkäämpiä asusteita mustan faustin sijaan. Ja olihan Päivikki itsekin osoittanut räväkämpää otteita Kanadan-vuosiensa jälkeen, muun muassa värjännyt tukkansa.

Auton takaovi avautui hitaasti, eikä peräpenkkiläinen onnistunut vääntäytymään ahtaasta tilasta juuri Päivikkiä reippaammin. Heinäojan Mikko oli määrätty taakse, sillä lonkkavaivaisella Päivikillä oli kiistaton etuoikeus päästä apukuskin paikalle.

– Minä taidan käydä ensin kaupassa ja tulen Urho sitten teidän perässä kahveelle, Päivikki ilmoitti. Hän otti tukevamman otteen ikäkulusta palakassistaan.

– Heikki ei tykkää, kun sinä teet kauppaostokset kirkonkylän marketissa, Urho sanoi.

– Heikillä ei ole kaupassaan tuoreita muikkuja, Päivikki ilmoitti tiukasti. – Makumarketin kalatiskillä niitä on tänään tarjouksessa, pitäjänlehdessä oli ilmoitus. Kai sinäkin Urho olet kuullu, että kala on terveellistä? Mahtaako Marjatta syötää sulle ollenkaan kalaa?

– Urhohan käy Loukonlahdella mato-ongella, Mikko hörähti. – Paitti ei näin talvisaikaan tietystikään. Tiedä sitten saako sieltä muuta kun kokemusta.

Urho nosti kätensä pystyyn kuin pyytäkseen puheen-
vuoroa mutta joutui sitten hyppäämään sivuun – yllättävän
ketterästi itse asiassa. Tien toiselta puolelta Makumarketin
takapihalta lennähti vinhaa vauhtia jalkapallo, ja sen perässä
santäsi pikkutyttö jonka päästä oli pipo tipahtamaisillaan.

– No olisit potkassu takasin, Mikko sanoi ja hieraisi
kämmenselällä turpeaa nenäänsä.

Päivikki hätkähti. – Kaupan Tyttikö se sieltä törmää pää
kolmantena jalkana, hän sanoi ja kääntyi sitten torumaan
palloa jahdannutta tyttöä. – Sinun pitäis kuule vähän kattoo
etees ennen kun syöksyt tolla lailla tien yli. Jäät vielä auton
alle.

– Ei tässä paljon autoja kulje, Tytti huomautti pikku-
vanhasti. Hän vilkaisi Päivikkiä vähän alta kulmain. – Ja Eetu
tän potkas.

– Kukas se semmonen Eetu on?

– Se on mun kaveri. Se asuu tuolla vähän matkan päässä.
Tytti huitaisi kädellään epämääräisesti Panttilaan johtavan
tien suuntaan. – Ne muutti tänne tota... yhtenä päivänä.

– Jaa. Minä en ole kuullukkaan semmosesta Eetusta –
Päivikin lause jäi kesken, kun Urho tokaisi: – Kelläs tolanen piili on?

Urho katseli kulmat kurtussa Makumarketin pihaan jurruttanutta iäkkäänpuoleista harmaata maasturia.

Mikkokin kääntyi oikein ympäri ja jäi kädet lököttävien housujen taskuissa seuraamaan autosta nousevaa miestä. – Ei tommosta kulkupeliä ennen ole näillä kulmilla näkyny. Eikä näytä kuskikaan tutulta.

– Mikä lienee lännen lokari, tuhahti Päivikki. Pitkällä ja lähes luissevalla miehellä oli päässään leveälierinen huopahattu. Lierin alta erottuivat tummasankaiset silmälasit ja ruskea, siististi ajeltu parta.

– Semmoisiakos sinä siellä Kanaatassa tapasit? Urho hörähti vilkaisten Päivikkiä.

– Pyh, sanoi Päivikki. Sitten hän tarttui riuskasti kädestä pää kekassa killittelevää Tyttiä ja lähti taluttamaan tien yli markettia kohti, niin että kyynärsauva melkein unohtui. – Mennään me tytöt yhdessä, niin ei satu mitään haaveria. Ota se pallos mukaan kanssa. Olkansa yli Päivikki huikkasi maasturia yhäkin päivitteleville ukoille: – Minä tulen kohta perässä Neljään tassuun niin kun puhe oli.

Urho ja Mikko lähtivät keskenään jupisten lampsimaan Puumalaisen kahvilaa kohti.

Sisällä kahvila Neljässä tassussa istui jo muutama ikämies tutun nurkkapöydän ympärillä. Vaaralan Pena rönötti laiskan näköisenä kyynärpäät pöydällä, hänen oikealla puolellaan nyki korvallistaan Kylä-Raudan entinen, jo eläköitynyt omistaja Pasi Venäläinen ja tämän vieressä jutusteli keskenään kaksi panttilalaista isäntämiestä. Kanttori Söderkin oli päässyt mukaan; ilmeisesti hänellä ei ollut arkipäivisin kii-reempiä hommia. Satunnaisesti istuntoon osallistui myös

naapuritalon puukkoseppä Simo Lahtinen, mutta hänellä oli niin monta rautaa tulella, että hän ei usein ehtinyt muukaan.

– No sieltähän ne sankarit saapuu. Pena huomasi tulijat ensimmäisenä. – Mihinkäs te olette sen meidän tasa-arvohenkilön jättäneet?

– Meni Makumarkettiin ostamaan muikkuja, Mikko ehti sanomaan ennen Urhoa. – Kyllä se sieltä perässä lupas tulla.

Tulijoille tehtiin tilaa pöydän toisella puolella. Oikeastaan jokaisella oli nimikkopaikkansa, joten ihmeempiä järjestyksiä ei tarvittu. Katajamäeltäkin oli ruvettu syksyn aikana käymään Puumalaisella ”torstaiturinoissa”. Ehtihän kyläkaupan kahvinurkkauksessa istuskella viikon muina päivinä, ja välillä kaivattiin vähän isompia ympyröitä. Ja kyllä kahvinurkkauksen meno oli muuttunut hiukan vaisummaksi sen jälkeen, kun Marjatta Tiilikainen oli jäänyt pois vakituisen myyjättären hommista. Tilalle tullut nuori nainen oli mukava ja asiallinen ihminen, mutta kyllä Marjatta oli aina Marjatta.

Puumalaisen ukkoringissä katajamäkeläisiä edusti Urhon ja Mikon lisäksi yleensä Tarmo Sarajoki, mutta tällä kertaa hän oli jäänyt kotiin köhimään kevätflunssaansa. Päivikki oli joutunut – ja saanut armon – liittyä miesporukkaan vähän vahingossa. Hän asioi usein kirkolla Urhon kyydissä eikä keksinyt oikein ajankulua, torstaiturinat saattoivat nimittäin venähtää joskus pitkiksikin istunnoiksi. Päivikki ei halunnut maleksia pitkin raittia tappamassa aikaa, kun ei aina asiallista asiaa mihinkään liikkeeseenkään löytynyt, ja talvella saattoi olla kylmäkin. Niinpä hänelle tehtiin tilaa miesten pöydässä, eikä ollut vain kerta eikä kaksi, kun hänellä olikin painavaa sanottavaa puheena oleviin asioihin.

Nyt lähestyttiin aikaa, jolloin raati siirtyisi Kylä-Raudan edustalle pohtimaan maailmanmenoa, mutta vielä ei ollut

nykyinen kauppias asetellut tuoleja ja penkkejä kauppansa seinustalle. Puumalaisella oli lämmintä ja tuoreita munkkeja joka päivä.

Neljän tassun ulko-ovi kuului käyvän, ja kaikkien pöydässä istujien päät kääntyivät siihen suuntaan. Tulija ei kuitenkaan ollut Päivikki muikkuineen, vaan harmaasta maasturista noussut hattupäinen muukalainen. Urho tönäisi Mikkoa kylkeen. Lähempää katsottuna mies näytti vähän päälle kolmikymppiseltä, jo tässä vaiheessa vuotta melko ruskettuneelta ja hyväntuuliselta. Hän käveli rennoin askelin myyntitiskille, pohti pitkään vitriinin edessä ennen kuin valitsi Ketunleiväksi ristityn ruissämpylän ja maksoi ostoksensa kassalla ylen uteliaana häärivälle Viiville. Sitten mies kääntyi ympäri ja antoi katseensa kiertää etsien ympäri huonetta.

– Täällä on tilaa vielä yhdelle, Vaaralan Pena sanoi ja taputti tyhjää tuolia vieressään. – Olet vähän meittä nuorempi mies, mutta liekö se nyt suuri synti.

– Korjaantuu ajan myötä, Pasi Venäläinen lisäsi.

– No mikäs siinä, tulija sanoi hyväntahtoisesti ja asettui kahveineen pöydän ääreen. Hän otti hatun päästään ja soviteli sen tuolinkarmille. Vasemmassa korvassa välkähti pieni kultainen rengas. Sitten hän kohotti katseensa. – Niin, minä olen Vennon Taneli tuolta eteläisemmästä Suomesta.

– Tuumattiinkin tässä, että et taida olla takäläisiä, kanttori Söder virkkoi. Hän ojensi kätensä. – Valentin Söder.

Muutkin mutisivat nimensä.

– Sulla näkyi olevan vähän erikoisempi toi kulkuneuvo, Tiilikaisen Urho sanoi asiantuntevasti. Hänestä oli tullut kova automies sen jälkeen, kun hän oli saanut ajokortin vanhoilla päivillään.

Taneli Vento virnisti poikamaisesti. Hänellä oli tasainen purukalusto ja toisessa poskessa syvä vako. – Uskollinen

palvelija, hän myönsi sekoitellen kahviaan. – Kätevä jos jou-
tuu sompailemaan vaikeakulkuisissa maastoissa.

– Jaaa, Pena venytti. – Eikös siellä etelässä ole leveet paa-
nat millä ajella?

Taneli haukkasi sämpylää ja hörppäsi kahvia päälle. – Tu-
lee ajeltua vähän muuallakin, hän sanoi saatuaan suunsa tyh-
jäksi.

– No mikäs sinut sitten tänne lennätti?

Taneli ei tuntunut panevan kuulustelua pahakseen. Hän
nojautui rennosti tuolin selkänojaa vasten ja katseli vasta-
päästä istuvia äijänköriläitä tyynesti. – Satuina kuulemaan, et-
tä Karimolla puuhataan komeata lintutornia ja päätin tulla
paikan päälle ihmettelemään, hän kertoi.

– Oletkos sinä joku lintumies sitten? toinen Panttilan
isännistä halusi tietää.

– Kyllä meillä semmonen tarkoitus on, että Karimonlahden
poukamaan lintutorni pykättäs, Pena sanoi. – Suunnitelmat
on ainakin kovat.

– Hyvä homma, Taneli innostui, – pääsen sitten seuraa-
maan kuinka projekti etenee.

– Tervetuloo vaan talkoisiin, Pena nauroi.

Neljän tassun ovi kävi uudemman kerran, ja tällä kertaa
tulija oli Päivikki. Hän konkkasi suoraa päätä miesten pöy-
tää kohti ja pysähtyi harmistuneena Tanelin taakse. – Jaahas,
joku on vallottanu minun paikkani.

Taneli alkoi könytä ylös tuolista, pitkät raajat tuntuivat
takertuvan tuolinjalkoihin. – Anteeks nyt kauheeati, mä en
tiennyt, että tämä on varattu jollekulle...

Päivikki laski kätensä Tanelin olkapäälle ja painoi tämän
takaisin istumaan. – Istu siinä vaan, nuorimies. Urho hakee
mulle jakkaran tosta toisesta pöydästä.

Päivikki katsoi vaativasti kaljuaan sivelevää Urho Tiilikaista,

kunnes tämä nousi huokaisten ylös ja kävi raahaamassa ylimääräisen tuolin pöydän toiseen päähän. – Rouva on hyvä, Urho sanoi ja pokkasi.

Annika pakkasi ostoksensa ketunkuvalla varustettuun kangaskassiin. Kassi oli Karimon Lions-klubin nimikkotuote, jolla lahjottiin tärkeitä vierailijoita ynnä muita silmäätekeviä. Ihan tavalliset karimolaisetkin saivat ostaa kasseja viiden euron kappalehintaan, ja suhteilla moni sai sellaisen ihan ilmaiseksi. Koko pitäjän tukanleikkaajana Annika oli saanut kasseja parikin kappaletta.

Annika oli päättänyt täyttää munakkaansa parsakaalilla ja raejuustolla, lisäksi hänellä oli kassissaan rasvatonta maitoa, tomaatteja ja pussillinen punalaputettua ruisleipää. Hän muisteli, että jääkaapissa oli pari purkkia jukurtia. Niillä pärjäisi seuraavaan päivään.

Tullessaan ulos marketista Annika totesi, että Neljän tasun torstaiturinat olivat ilmeisesti siltä kerralta päättyneet, koska ovesta purkautui tuttu ukkoporukka lippalakkia päähänsä asetellen ja pusakan vetoketjua kiinni nykien. Ja hänillä tietysti maskottina Päivikki Nikkanen keltaisessa baskerissaan; kyynärsauva näytti vallan tarpeettomalta Päivikin harppoessa muiden perässä tien yli Virkkulan pihaan, missä porukan autot seisoivat parkissa.

Annika siristi silmiään. Joukosta erosi pitkä, harteikas mies, joka kääntyi Makumarketin suuntaan ja lähestyi reippain askelin harmaata, elämää nähnyttä maasturia. Mies oli aikeissa avata auton oven, mutta pysähtyikin sitten katsomaan auton katon ylitse vain muutaman metrin päässä seisovaa nuorta naista.

Annika tunsu kummallisen humahduksen vatsanpohjassaan. Hän ei erottanut kunnolla miehen ilmettä leveän hatunlierin

alta, mutta ruskean parran varjostama suupieli näytti kohovan hymyntapaiseen. Annikankin oli pakko hymyillä aivan hiukkasen. Samalla alitajunnassa vilahti, että hänellä oli yllään kulahtaneet työfarkut, teinivuosina kudottu ylisuuri harmaa jumpperi ja kirkkaansininen intianpuuvillainen kaulahuivi, tylsintä ja epämaisellista mitä kuvitella saattoi. Ja tukka – Annikan käsi kohosi tuulen tuivertamaan kuontaloon – oli niin surkeassa kunnossa kuin vain kampaajalla voi olla.

Sitten mies istuutuikin jo autoon ja paukautti oven kiinni jäljessään. Ajovalot syttyivät, auto peruutti ja kääntyi valtatien suuntaan.

Annika havahtui ja lähti kävelemään hämmentyneenä toriaukion toisella reunalla olevaa kotitaloa kohti. Kotiin päästyään hän purki ostoksensa jääkaappiin ja kaivoi puhelin esiin.

Saaga ei vastannut. Annika yritti hetken päästä uudestaan yhtä laihoihin tuloksin. Hän huokasi ja alkoi naputella tekstiviestiä.

Näin äsken IHANAN miehen!!! Soita heti kun ehdit!

3

Annika työnsi pitsan uuniin ja katsoi kelloa. Pitsa olisi sopivasti valmis siihen mennessä, kun Saaga ja Emmi tulisivat. Annikaan oli iskenyt poikkeuksellinen inspiraatio kokkailla sen jälkeen, kun hän oli saanut Saagan lopulta langanpähän edellisenä iltana. Hän oli saman tien soittanut Emmille, ja tällekin oli sopinut tapaaminen seuraavana iltana.

Annika asui entisessä postitalossa linja-autoaseman laidalla. Rakennus oli kaksikerroksinen, kellertäväksi rapattu viisikymmenluvun tukevatekoinen asuintalo, joka oli remontoitu jokin aika sitten ajanmukaiseen kuntoon. Postin tiloissa majaili nykyisin tilitoimisto, ja alakerrassa oli myös seurakunnan kerhotoimintaa. Muu osa rakennuksesta oli asuinhuoneistoja. Annikan asunto oli yksi yläkerran neljästä: viidenkymmenen neliön kaksio, jonka keittiöstä ja olohuoneesta oli näkymä kylänraitille. Makuuhuone oli pihan puolella. Annika kaipasi parveketta, mutta talo oli rakennettu aikana, jolloin parvekkeita ei juuri harrastettu. Hän silmäili toisinaan tyytymättömänä kotiaan. Se oli hänestä aika persoonaton; Ikean hyllyjä ja tasoja oli eteisessä ja olohuoneessa, eivätkä tekstiilitkään olleet mitenkään sävähdyttäviä. Emmiin kirppari-antiikkiliikkeestä hän oli hankkinut tummanpunaisen massiivisen plyysohvan ja ripsureunaisen jalkalampun, ja ne olivat hänen

mielestään koko asunnon viehättävimmät kapineet. Emmiltä Annika oli saanut pienen kultaköynnöksenalunkin, ja kasvi olikin ruvennut rehottamaan komeasti kukkapylvään päässä olohuoneen nurkassa. Annikan pitäisi oikeastaan mennä taas tutkimusretkelle Emmiin putiikkiin. Sieltä löytyisi varmaan jotakin kivaa.

Ovikello soi, kun Annika oli vetämässä pitsaa uunista. Hän laski pellin hellalle ja meni avaamaan. Saaga ja Emmi tulivat ovesta yhtä aikaa iloisesti hälisten. Saagalla oli yllään lenkkeilyasu, Emmi kiskoi oranssiruuutuisen viitan päänsä yli ja oikoi tuttua sinistä mekkiaan.

– Muuttolinnut näyttää saapuneen, Annika sanoi nyökäten Emmiin peippokorvakoruja kohti. Talvella Emmi oli käyttänyt enimmäkseen valkoturkkisia pupukorviksia.

– Mä tulin juoksemalla, Saaga selitti potkien lenkkareita jalastaan. Hänellä oli kadehdittavan pitkä, hoikka ja timmi kroppa, jota kurvikkaanpuoleinen Annika ihaili määrättömästi. – Santtu on VPK:n harjoituksissa, se noukkii mut kyytiin kun ne loppuu.

Emmi nuuhki keittiöstä tulvivia tuoksua. – Ootko sä kokkaillut, ei voi olla totta!

– Tilanne on nyt vakava, Saaga arveli astellessaan peremmälle. Hän istui muutta mutkitta keittiön pöydän ääreen ja selitti Emmille: – Annika on nähnyt miehen kerran viiden metrin päästä ja nyt se jo harjoittelee perheenemännän taitoja. Olisit Emmi kuullut kuinka Annika läähätti puhelimessa kun se kertoi siitä! Oletko sä varma että edes näet koskaan enää sitä miestä?

– No multa meni ihan jalat alta!

– Karri ei saanut varmaan koskaan muuta kun kaupan roiskeläppäpitsoja, Emmi sanoi, kun Annika nosti huumaavasti oreganolta tuoksuvan pitsapellin pöytään. Hän tarttui reippaasti veitseen ja leikkasi itselleen aimo viipaleen.

Annika istahti itsekin pöytään. Kun kaikilla oli annos edessään, hän katsoi Saagaa ja tiukkasi. – No?

Saaga alkoi nauraa. – Voi ei! hän oli huokaavinaan ja sanoi sitten Annikalle: – Okei, relaa nyt vaan. Mä soitin Tiinalle, mutta ei se osannut sanoa suoralta kädeltä mitään, se ei ollut kuullut koko miehestä. Se lupas soittaa Vallulle, Valluhan on aina välillä mukana siinä ukkoringissä.

Saagan Tiina-täti oli heilastellut syksystä saakka kanttori Söderin kanssa. Suhde oli jo niin vakiintunut, ettei se heittänyt enää mitään mainittavaa kiinnostusta karimolais-ten keskuudessa. Tiina Salminen oli jäämässä lukukauden loputtua eläkkeelle yläasteen äidinkielen opettajan virasta, ja se tuntui aiheuttavan paljon enemmän porua kuin hänen miesasiansa.

– No saiko Tiina selville jotain? Annika oli malttamaton.

– Sen nimi on Taneli Vento, Saaga kertoi. – Se on kotoisin jostain Etelä-Suomesta, pääkaupunkiseudulta varmaan. Se innostu kun kuuli joiltain bongariporukoilta että tänne tehdään lintutorni, lupasi tulla seuraamaan talkoita.

– Sun on nyt mentävä mukaan talkoisiin Annika, Emmi sanoi.

– Onko sekin joku bongari sitten?

Saaga kohautti olkapäitään. – No kai se jollain tavalla on kiinnostunut linnuista.

– Auts, ja mä en tunne muita kun talitintin!

– Sulla on nyt muutakin opeteltavaa kun pitsanteko, Emmi tuumasi. Hän kurkotti ottamaan vielä pienen palan. – Siinä sä olet kyllä jo hyvässä alussa, tämä ei ole yhtään hassumpaa.

Annika näytti ilahtuneelta mutta sanoi äkkiä: – Mutta ajatella, jos se on joku yliopistomies, joku dosentti tai professori vaikka, kun se kerran on Hesasta ja kiinnostunut tollasesta.

Ja mä olen vaan kampaaja. Naistenkarvantupsuttaja, niin kuin Vaaralan Pena sanoo.

– Sähän olet hiustaiteilija, Emmi sanoi, – ja sulla on hiusstudio.

– Niinpä, Karimon parturi-kampaamo.

– Monet Karimon kesäjulkisetkin käy sun käsittelyssä, Emmi muistutti.

– Kyllä Taneli arvostaa hiusmuotoilua, Saaga sanoi vakuuttuneena. – Sähän kerroit ettei sillä ole ponnaria eikä risupartaa. Klassinen hiusmalli ja tyylikäs pikkuparta, samanlainen kun Vaaralan Penalla. Saaga tyrskähti. – Nikkasen Päivikki oli kuulemma sanonut, että ne on kuin kaks marjaa.

Annika mutristi huuliaan. – Toinen on kyllä aika paljon kypsempi, hän virkkoi. – Vaikka ei silti, Penan parta on tosi hyvän näköinen ja sopii sille. Sen pitäis kanssa laittaa kultainen korvarengas.

– Onko Tanelilla sitten?

– Ymmm, Annika vahvisti napsien pöydälle varisseita pitsanmuruja suuhunsa. Sormiaan imeskellen hän pohti: – Mä selasin joskus lapsena mummulan vintillä ikivanhoja aikakauslehtiä, jotain *Hymyjä* ja *Seuroja*, hän sanoi mietteisään. – Ne oli jotenkin kauheen kiehtovia. Niissä esiintyi semmonen kun Monsieur Mosse. Se oli joku valtakunnan ykköskampaaja, kaikki silmäntekevien vaimot kävi sillä.

– Olihan yhden pressaehdokkaan puolisokin kampaaja, Emmi lisäsi.

Saaga oli istunut jonkin aikaa hiljaa, mutta nyt hän ei pysynyt pidättelemään nauruaan. – Musta vähän tuntuu, että te menette asioiden edelle, hän tyrski. – On tää Taneli nyt sitten vaikka Kiinan keisari, niin se ei ole vielä edes tutustunut Annikaan, ei hurmaantunut Annikan naisellisesta olemuksesta, ei maistanut Annikan ihanaa pitsaa eikä kuulustellut

Annikan lintutuntemusta, saati miettinyt onko ne sosiaalisesti samalla tasolla.

Annikakin hymyili. – No joo, jospa se onkin vaan joku tavallinen Konstan Pylkkerö, nuorempi ja parempi painos vaan.

–Niin, mistä sen tietää! Emmi yhtyi hullutteluun. – Koskas ne ekat talkoot on?

– Ylihuomenna, Saaga sanoi. – Martat tuo sinne kahvia termoskannuissa. Lähdet varmaan mukaan Annika?

– Ehdit vielä leipoa pullaakin, Emmi virnuili.

Hän nousi pöydästä ja kävi hakemassa eteisestä kangaskassinsa, josta kaivoi esiin kutimen. Sitten hän istahti olohuoneen parittomaan nojatuoliin. Puikot alkoivat kilkata.

Annika ja Saaga tulivat perässä ja asettuivat sohvalle. Saaga hypisteli sohvatyynyn kulmaa ja vilkaisi Emmiä syrjäsilmillä. – Sulla on sitten syntymässä kuudennetkymmenen seitsemännet villasukat.

– Villasukkia aina tarvitaan, Emmi totesi tyynesti ja veti lankaa kerältä.

– Ehkä niistä tulee saapassukat talkoolaisille.

– Tapsa kuluttaa määrättömästi sukkia, Emmi sanoi. – Saa parsia ihan yhtenään.

– Parsia! Annika parahti. – Vieläkö nykyäänkin tarvii parsia?

Emmi katsoi Annikaa kutimensa yli. – Lintubongarit tarvii taatusti paljon sukkia, nehän rämpii saappaat jalassa ties missä ryteikoissa, hän arveli. – Mieti sitä.

– Oliskohan Karri sittenkin parempi vaihtoehto sulle, Saaga sanoi Annikalle vain puoliksi tosissaan.

– Joo, sen klanin sä pystyt kyllä pitämään siistinä, Emmi lisäsi laskien kulmat kurtussa puikolla olevia silmukoita.

Karri Nurmi oli huoleton lihaskimppu, jolla oli tätä nykyä paljaaksi ajeltu pää ja mahtavat haukset. Hän oli Saagan työtoveri, josta kukaan ei voinut olla pitämättä.

Annika pomppasi ylös sohvasta. – Saatte nähdä, että mä klaaraan tän homman! hän ilmoitti uhmakkaasti. – Opettelen vaikka seisomaan päälläni, jos on tarvis. Emmi saa neuvoa, kuinka sukkaa kudotaan. Tehtiin me jotain koulussakin, mutta en kyllä muista yhtään.

Emmi katsoi ylös työstään. – Kannattaiskohan sun kumminkin aloittaa vaikka kaulaliinasta? Tarpeellinen sekin on.

– Ei sentään pannulapusta? Annika katsoi Emmiä synkästi.

– Mä voin opettaa sulle sitä päälläseisontaa, Saaga ilmoitti avuliaasti.

Kun Emmi ja Saaga olivat lähteneet, Annika laittoi pitsanlopun jääkaappiin ja nosti käytetyt astiat tiskialtaaseen. Sitten hän meni seisomaan eteisen peilin eteen ja jäi katsomaan kuvaansa.

Naamassa parasta olivat suuret harmaat silmät. Korkeisiin poskipäihinsä Annika oli myös tyytyväinen, mutta näinä oli turhan nykerö. Ja tukka – tuuheaa mutta itsepäinen ja karhea. Toki hän kampaajana tiesi konstit joilla asiaan voi vaikuttaa. Toistaiseksi lyhyt pörrö vaaleine raitoineen oli tuntunut omimmalta. Vartalo oli naisellinen muodokas, mutta Annika olisi ollut mieluummin samanlainen piiskansiima kuin Saaga. Vaikka hän laihtuisi, leveästä lantiostaan hän ei koskaan pääsisi eroon. Jotkut kuulemma pitivät kurveista, mutta millainen maku Taneli Vennolla mahtoi olla?

Annika huokasi. Ehkä hän tosiaan meni asioiden edelle. Mutta Karri oli joka tapauksessa menneen talven lumia, ja uusi kuvio tuntui kutkuttavalta. Eikä sukankutomisen taidosta olisi haittaakaan, vaikka Taneli Vento suosisi ostosukkia tai vaikka hän jostain kumman syystä ei jäisikään Annikan koukkuun.

4

Annika heräsi sunnuntaiaamuna siihen, että vatsaa nipisteli. Hän vaihtoi asentoa ja toivoi, että vaiva helpottaisi. Ikkunaverhojen raosta kurkisteli aurinko miltei suoraan hänen silmiinsä. Sää tiedotuskin oli luvannut sunnuntaille kaunista poutasäätä, olisi loistavat olosuhteet raivata Karimonlahden poukamaa lintutornia varten.

Annika käänsi uudelleen kylkeä. Nipistely ei tuntunut helpottavan, päinvastoin hänestä alkoi tuntua, että pian olisi lähdettävä vessaan. Sitten olikin ponkaistava jo kiireen kappalla sängystä ja syöksyttävä pöntölle. Olo helpottui hetkeksi, mutta pian alkoi rinnassa kierrellä etova tunne. Ei kai oksennuskin tehnyt tuloaan?

Tämä ei voinut olla totta! Hänen oli pakko päästä mukaan talkooporukkaan. Taneli olisi varmasti risusavotalla, hänkin oli päätenyt Karimolle juuri lintutornin takia. Raivaushommissa Annikalla olisi luonteva mahdollisuus tutustua mieheen. Jos hän nyt joutuisi jäämään kotiin yökkimään, milloin tulisi seuraava tilaisuus?

Saaga ja Emmi olivat luvanneet tulla hakemaan häntä puoli yhdeksän aikoihin. Kello oli hiukan yli seitsemän, vielä ehtisi kunto kohentua. Annika laahusti keittiöön ja pani vettä kuumenemaan vedenkeittimeen. Hänellä pitäisi olla kaapissa Emmiltä joululahjaksi saatua yrttiteetä, se saattaisi